

Meerjarenbeleidsplan 2021 – 2025

De Hollandsche Molen

12 april 2021

Amsterdam, 12 april 2021

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	5
2. Analyse	7
3. Missie en visie	12
4. Inhoudelijke doelen, concrete resultaten en financiële doelen	13
4.1 DOEL 1: Draagvlakverbreding:	13
4.2 DOEL 2: Belangenbehartiging:	17
4.3 DOEL 3: Molenfonds:	20
5. Middelen	22
Bijlagen	24
Bijlage 1: CBF-keur	24
Bijlage 2: Resultaten strategische doelen 2016 – 2020	25
Bijlage 3: SWOT	33
Bijlage 4: Bouwstenen netwerkorganisatie	35
Bijlage 5: Unesco actieplan	37
Bijlage 6: Meerjarenbeleidsplan 2-18-2021 SMD	38

Vooraf

In de bestuursvergadering van 17 december 2020 zijn een aantal opmerkingen gemaakt over het Meerjarenbeleidsplan. Hieronder staat beschreven op welke manier deze wel of niet in deze nieuwe versie zijn meegenomen.

- Wellicht te breed en te veel, kunnen we meer focussen?
De Hollandsche Molen heeft een breed werkveld. Binnen de verschillende aspecten hebben we door een beperkt aantal inhoudelijke doelen te kiezen, zoveel mogelijk focus aangebracht.
- Zijn verantwoordelijkheden allemaal duidelijk?
Binnen het team zijn geen onduidelijkheden mbt de verantwoordelijkheden. Wel kunnen deze nog verder worden verbreed, door bv de financiële verantwoordelijkheid die medewerkers hebben voor projecten beter te faciliteren
- Maak wel alle doelen meetbaar, dus denk aan de nulmetingen.
Dit zal worden opgepakt.
- Overzichtelijk en de indeling is helder. Wellicht toch nog een keer over missie en visie spreken. Kunnen deze bondiger?
Naar ons gevoel is de missie en visie al bondig. Wellicht dat het bestuur behoefte heeft aan een 'slogan' die onze missie en visie in 1 zin weergeeft? Dat kan worden meegenomen in het positioneringstraject.
- De SWOT zou beter kunnen. Het is een goede basis voor een meerjarenplan.
Het is een goed idee om dit op een gegeven moment nogmaals te doen. Bv bij een tussenevaluatie van het meerjarenbeleidsplan.
- Opvallend is dat er nog zaken gaan worden toegevoegd. Wat heeft dit voor consequenties?
De aanvullingen betreffen met name de uitwerking van de positionering. Dit zal meer duidelijkheid en focus geven aan de activiteiten die in het plan staan.
- Kan het resultaat van afgelopen periode korter en bondiger worden vermeld?
Bij het beschrijven van de resultaten zijn de doelen van het eerdere plan gevolgd. Indien het bestuur dat wenst, kan een samenvatting worden gemaakt.
- Prettig leesbaar.
- Wat gaat de rol van de positionering zijn? Het moet duidelijk zijn waar we voor kiezen en wat niet.
Het bestuur heeft inmiddels het advies besproken. Indien gewenst kan het bestuur betrokken worden bij de verdere uitvoering van het advies. Het bestuur zal sowieso via de management rapportages geïnformeerd worden en indien strategische keuzes voorliggen, zal zij om een besluit worden gevraagd.
- Veel ambities. Kunnen we het allemaal waar maken?
Het is het doel de ambities waar te maken.
- Het mist een analyse of we dit kunnen met de huidige middelen. Is de huidige formatie voldoende?
Hier is in deze versie een alinea over opgenomen.

- De zorg over de molenaarsopleiding mist in het plan.
Het plan focust op de belangrijkste inhoudelijke doelstellingen. De zorg of de discussie over de opleiding behoort daar niet toe. Uiteraard zal een onderwerp als deze wel worden besproken in het voorzitters overleg. Het is echter niet de eerste verantwoordelijkheid van De Hollandsche Molen maar die van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.
- De verandering van samenwerking met de Gildes staat niet vermeld, dat zou in het plan moeten worden opgenomen.
De intensievere samenwerking met de Gildes valt onder de uitvoering van het plan netwerkorganisatie.
- De rol van de molenadviesraad mist. Kan dit worden opgenomen?
Hier is in deze versie een alinea over opgenomen.

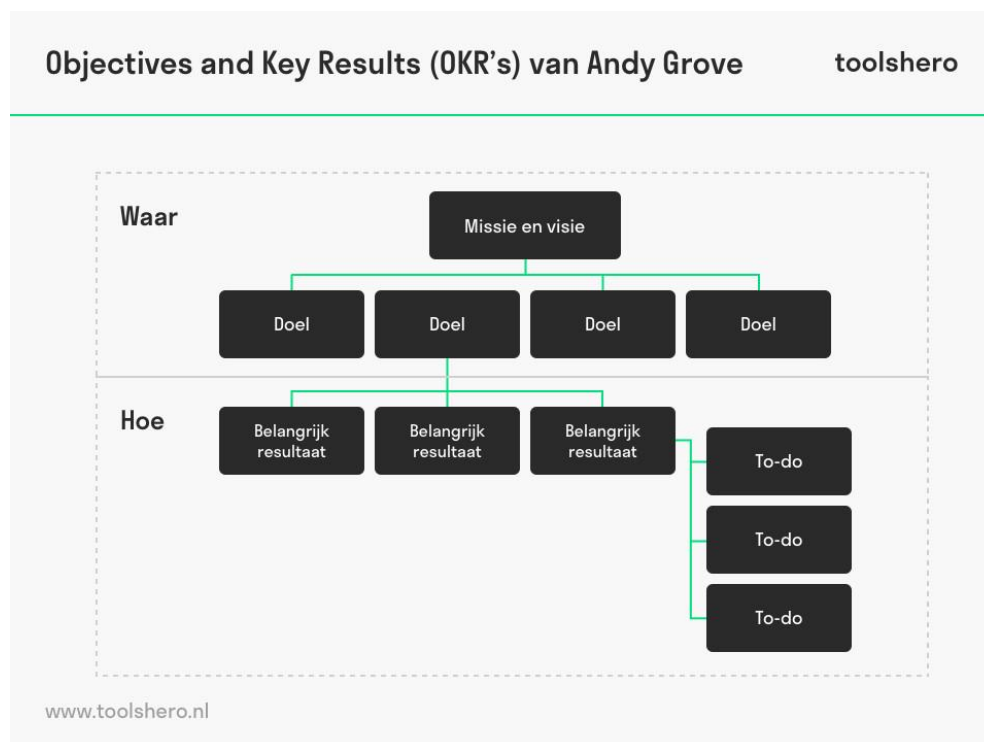
I. Inleiding

Met plezier presenteren we het Meerjarenbeleidsplan 2021-2025 van De Hollandsche Molen. Het plan geeft richting aan het werk van de vereniging de komende jaren. De doelen in dit Meerjarenbeleidsplan worden uitgewerkt in de Jaarplannen.

Dit Meerjarenbeleidsplan is opgesteld uitgaande van lid 2 van het reglement CBF-keur (Centraal Bureau Fondsenwerving-keur, zie bijlage I).

Het plan begint met een analyse van de huidige situatie. Vervolgens komen de missie en visie van De Hollandsche Molen aan de orde. Daarna volgen de doelen, concrete resultaten en financiële doelen. Afgesloten wordt met een hoofdstuk over de middelen.

Voor het Meerjarenbeleidsplan is gekozen voor een structuur volgens de OKR methode. In die methode gaan we van groot/breed naar specifiek/concreet. Dus van missie en visie naar uiteindelijk wat gaan we concreet gaan doen. Zie onderstaand schema.

Voor dit Meerjarenbeleidsplan is op verschillende manieren onderzoek gedaan. Met de medewerkers is een eerste analyse gemaakt van trends en is een SWOT gemaakt. Vervolgens is met diverse

stakeholders gesproken over de rol van De Hollandsche Molen. Het bestuur is hierbij regelmatig betrokken en heeft zich met name verdiept op welke manier De Hollandsche Molen zich kan ontwikkelen tot een netwerkorganisatie. Als laatste hebben de medewerkers alle punten opgepakt en verwerkt tot dit Meerjarenbeleidsplan.

Dit Meerjarenbeleidsplan is vastgesteld in de bestuursvergadering van **12 april 2021**.

Het bestuur bestaat uit:

- de heer Nico Papineau Salm
- mevrouw Janny Zwerver - Roerig
- de heer Robert Boeder
- de heer Arjan de Kok
- de heer Hub van Erve
- mevrouw Denise Go (aspirant bestuurslid)
- mevrouw Marloes van de Hei (aspirant bestuurslid)
- de heer Hans Demoed (aspirant bestuurslid)

De directie bestaat uit:

- mevrouw Nicole Bakker

We denken met dit meerjarenbeleidsplan een goed kader te hebben gemaakt voor de activiteiten komende jaren. Op deze plek danken we iedereen die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van dit Meerjarenbeleidsplan, met name de medewerkers.

Bestuur en directie De Hollandsche Molen

2. Analyse

Vorige meerjarenbeleidsplan

De afgelopen beleidsperiode 2015-2020 begon met de publicatie van het rapport Molentoeekomst. Dat gaf destijds een basis voor onze activiteiten. Molentoeekomst heeft voor een groot deel richting gegeven aan de organisatie (zie kader). Ook zijn in de vorige periode enkele stippen aan de horizon gezet welke verder reikten dan de beleidsperiode en tevens richting hebben gegeven (zie kader). Beiden hebben toen geleid tot twee strategische doelen, draagvlakverbreding en belangenbehartiging. In de bijlage bij dit Meerjarenbeleidsplan worden de strategische doelen van de vorige periode apart geëvalueerd.

Stippen aan de horizon meerjarenbeleidsplan 2016-2020	Conclusies rapport Molentoeekomst met betrekking tot de rol van De Hollandsche Molen
<ol style="list-style-type: none"> 1. Financiën voor de toekomst van molens Aanpassing van het financiële systeem van instandhouding, minder subsidieafhankelijk, meer eigen inkomsten en breder draagvlak. 2. Organisatie van het molenveld Versterking van het molenveld op het middenniveau, dat van de provincies. 3. Deskundigheid en professionaliteit Het toenemend belang van vrijwilligerswerk in relatie tot deskundigheid, kwaliteit en professionaliteit. 4. Draagvlak voor molens Draagvlak voor molens bij publiek en beslissers is essentieel voor het molenbehoud. 5. Cultureel ondernemerschap Zijn er grenzen of onbenutte mogelijkheden en kansen? 6. Versterken en uitbreiden van het Molenfonds Het Molenfonds is de plek waar de financiering voor de instandhouding van de molens samenkomt. Hoe wordt dit verder vorm gegeven? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Financiën Behoud huidige regelingen en verbreding van de financieringsmix bij groot onderhoud en restauraties. 2. Organisatie Versterken organisatie van het molenveld op provinciaal niveau en ondersteunen moleneigenaren bij belangenbehartiging richting de verschillende overheden. 3. Monumentale Waarden Stimulering aanpak van onderop zodat lokale molenorganisaties zelf aan de slag kunnen gaan. 4. Her- en nevenbestemming Succesvoorbeelden van nevenbestemming beschikbaar stellen. 5. Molenbiotoop Ondersteunen moleneigenaren door middel van advisering en belangenbehartiging. 6. Draagvlak en fondsenwerving Ondersteuning en versterking molenorganisaties op het gebied van draagvlak en fondsenwerving en bereiken publiek. 7. Vrijwilligers Faciliteren en adviseren van lokale organisaties op het gebied van vrijwilligersbeleid.

Stand van zaken eind 2020

Op moment van schrijven van het voorliggende Meerjarenbeleidsplan zit Nederland (en de rest van de wereld) nog in de corona-crisis. De gevolgen voor molens zijn merkbaar. Nationale Molendag ging niet door en verreweg de meeste molens hebben hun deuren tijdelijk, deels of geheel gesloten, alleen molenwinkels zijn vaak open. De belangstelling voor het ambachtelijke molenproduct was ongekend groot.

De meeste molenorganisaties laten weten de komende jaren geen financiële problemen te zien vanwege de crisis (enquête juni 2020). Het is een geluk bij een ongeluk dat weinig molenorganisaties afhankelijk zijn van betalende bezoekers en medewerkers in dienst hebben. Dat geldt niet voor de

grote toeristische molenlocaties zoals de Zaanse Schans en Kinderdijk. Organisaties als de Schermer Molens Stichting en De Schiedamse Molens hebben minder last.

De corona-crisis heeft de focus meer op de omgeving dichtbij de molen gelegd. Molens kunnen hiervan profiteren als dadelijk de pandemie voorbij is. Ook al zal er een economische crisis volgen, de aandacht voor molens kan blijven bestaan. Hoe dan ook, het is een bijzondere start van de volgende beleidsperiode.

In het afgelopen Meerjarenbeleidsplan stond een aantal concrete doelen. In bijlage 2 wordt kort per doel beschreven of deze zijn gehaald. Samenvattend kunnen we concluderen dat op het gebied van draagvlakverbreding het aantal bezoekers aan Nationale Molendag achterblijft bij het gestelde doel (130.000 versus gewenst 150.000). Echter, de editie van 2020 is komen te vervallen en dus hebben we het met een jaar minder moeten doen. Er zijn echter wel veel meer contacten met mensen bereikt over molens middels onze sociale media, nieuwsbrieven, e.d..

Ten aanzien van de gestelde doelen van de Molenprijs kunnen we concluderen dat deze mogelijk te ambitieus zijn geweest. Naamsbekendheid, imago etc. zijn niet gemeten aan het einde van de beleidsperiode en het is daarom onbekend of hier voortgang is geboekt. Op het gebied van educatie zijn goede stappen gezet, mede dankzij het Educatiefonds.

Het Molenfonds doet het goed, hoewel ongetwijfeld verbeteringen mogelijk zijn. De evaluatie loopt nog en resultaten worden aan het nieuwe Meerjarenbeleidsplan toegevoegd.

Het bleek lastig bedrijven te betrekken en doelen op dit vlak zijn niet gehaald. Wel zijn met het Molenfonds stappen gezet om meer particuliere donoren te bereiken.

Wat betreft het behartigen van de landelijke belangen van molens, blijven de relaties met het ministerie en de RCE goed, hetgeen ons een goede uitgangspositie geeft invloed op het beleid uit te oefenen. Momenteel loopt de evaluatie van de SIM (de basis van subsidies voor onderhoud van molens). Een grote opsteker was de bijdrage van het ministerie van OC&W voor het Molenfonds voor 11 restauraties en projecten groot onderhoud. Ook zijn er aanvullende fondsen gecreëerd onder de vlag van het Molenfonds, zoals het Educatiefonds en het Jongerenfonds Molens. Het laatste is tot stand gekomen dankzij de Prins Bernhard Cultuurfondsprijs die de vereniging eind 2019 ontving. Toen is ook het Molenambacht Fonds gecreëerd bij het Cultuurfonds zelf.

Er is verder energie gestoken in het versterken van de molenorganisaties op provinciaal niveau, waar goede stappen zijn gezet.

Veiligheid op molens blijft een continu aandachtspunt. Ook hier zijn de contacten goed, waardoor er in dit stroperige dossier toch voortgang is.

Een uitdaging blijft de molenbiotoop. Door de steeds grotere druk op de ruimtelijke omgeving komen windvang en watertoevoer steeds in gedrang.

Een uitdaging blijft de kwaliteitsverbetering en deskundigheidsbevordering in het veld. Door de toenemende complexe wereld is het steeds moeilijker vrijwilligers hierin mee te nemen. Er is nog

geen oplossing hiervoor gevonden.

Voor de eigen molens blijft het beleid het aantal af te bouwen. Er zijn echter geen actieve stappen gezet op dit vlak afgelopen **2 jaar**.

Uitgangspunten voor komende meerjarenbeleidsperiode

Diverse constatering zijn een uitgangspunt voor het denken over het Meerjarenbeleidsplan 2021-2025. De meest relevante worden hieronder opgesomd.

- In 2023 bestaat vereniging De Hollandsche Molen 100 jaar. Een centraal punt in de beleidsperiode. In het Jubileumplan 100 jaar zijn de activiteiten uitgewerkt. In de aanloop naar het jubileum wordt onderzoek gedaan naar de positionering van de vereniging. Daartoe worden momenteel enkele scenario's uitgewerkt. De conclusies worden toegevoegd aan dit Meerjarenbeleidsplan en verwerkt in de concrete resultaten en de activiteiten in het Jaarplan.
- De rol van de molen in de samenleving stond in het vorige plan centraal. Naar verwachting zet dit door en gaat het nog meer over wat 'wat voegt het erfgoed toe' aan je leven en aan de samenleving etc.
- 24-7 economie wordt nog groter, inclusief flexibele werktijden. Dit zal ook effect hebben op de openstelling van monumenten en musea, die ook 's avonds open zullen gaan.
- Er komen steeds meer online mogelijkheden om monumenten en musea te bezoeken.
- De immateriële kant van de molen krijgt steeds meer aandacht. Het zijn bijvoorbeeld de verhalen op en rond de molen, de kennis over de molen, de geschiedenis, techniek van de molen en de ambachten die samenhangen met de molen.
- De financiering van het molenbehoud komt steeds meer uit de samenleving en minder van de overheid. Met het Molenfonds speelt De Hollandsche Molen hier een nadrukkelijke rol in. Hoewel molens niet zonder (financiële) ondersteuning van de overheid kunnen, zal ook steeds meer ingezet moeten worden op cofinanciering van het publiek, bedrijven en fondsen. De conclusies van de evaluatie van de SIM en van het Molenfonds zullen aan dit Meerjarenbeleidplan worden toegevoegd. Ook zal er aandacht zijn voor specifieke problemen van financiering voor particuliere eigenaren, vervangen roeden, funderingsherstel, etc.

- Het verloop van de corona-crisis schept onzekerheid. Enerzijds over de duur van lockdowns e.d. waardoor er minder gedraaid en gemalen wordt met molens en bezoek niet of moeilijk toegang kan krijgen. Anderzijds heeft de corona-crisis ongetwijfeld ook financiële gevolgen voor het erfgoed. Dit vergt mogelijk een tussentijdse bijstelling van het Meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen en de bijbehorende begroting.
- Zoals ook in de vorige beleidsperiode benoemd, is het versterken van het provinciale niveau van groot belang in het molenveld. Het aanstellen van provinciale molenconsulenten is een veelgehoorde wens.
- De vergrijzing blijft doorgaan. Voor sommige vrijwilligersfuncties zijn moeilijk mensen te vinden. Het werk wordt ook complexer. Er is een kans dat het kader wegvalt. Daarom zullen andere vormen van samenwerking ontstaan. Het oude model van vrijwilligerswerk moeten we niet plakken op de toekomst (dus niet meer per se elke week op de molen voor een eindeloos aantal jaren). Ook verandert de vrijblijvendheid van vrijwilligerswerk. Een vrijwilliger werkt professioneel, wel onbezoldigd.
- De molensector zal meer samenwerken met andere partijen en zo weerbaarder worden.
- Er zijn verbeteringen mogelijk t.a.v. de rol van De Hollandsche Molen om het molennetwerk sterk te houden. Het molenveld wil meepraten en meedenken, maar er is ook latente behoefte aan meer professionaliteit. Er is een advies hoe de vereniging kan toegroeien naar een netwerkorganisatie. Hierin zijn negen bouwstenen geformuleerd.
 1. Vaker online meningspeilingen inzetten
 2. Zichtbaarheid versterken in het land
 3. Faciliteren van lokale communities
 4. Samenwerking met andere organisaties versterken
 5. Inspireren en kennisdelen tbv lokaal handelen
 6. Een online community opbouwen en modereren via de sociale media
 7. Standpunten ontwikkelen met de achterban
 8. Jonge mensen (studenten) interesseren voor de molen
 9. Consulenten in de provincies (laten) aanstellen

- De corona-crisis heeft geleid tot meer aandacht voor molens, met name de ambachtelijke kant van de productie van meel en de aandacht voor de lokale economie. Hoewel een economische crisis zal volgen, biedt deze context kansen mensen meer bij molens te betrekken.
- De samenleving wordt steeds multicultureler en diverser, ook bij de overheid en fondsen staan diversiteit en inclusiviteit hoog op de agenda. Ook molens moeten hierin meegaan. Het gaat om het betrekken van andere culturen maar ook van minder validen bij de molen. Overigens staat daarnaast het aantrekken van jongeren en vrouwen nog steeds op de agenda. In dit kader is ook het Verdrag van Faro van belang. Dit verdrag benadrukt deze maatschappelijke en verbindende waarde van erfgoed en het belang van deelname door de samenleving.
- De omgeving van de molen staat onder druk door bebouwing en bomen. De nieuwe Omgevingswet vraagt een actieve houding op te komen voor de belangen van molens.
- Veiligheid op molens is een continu aandachtspunt. Het veiligheidsbewustzijn in de samenleving neemt toe. Daarom moet op de molen er alles aan gedaan zijn een veilige situatie te creëren, voor bezoekers en molenvrijwilligers/medewerkers.
- De aandacht voor duurzaamheid zal ook in de erfgoedsector een steeds belangrijker effect hebben. Molens kunnen een rol spelen bij de vernieuwing van onze maatschappij. Meel - en ambachtelijke productie van industriemolens, de rol van molens bij het reguleren van het waterpeil zijn voorbeelden hierbij. De klimaatverandering heeft sterk invloed op het molenbehoud, met name bij watermolens die te kampen hebben met droogte en dus een gebrek aan de watertoevoer. Er zijn echter ook kansen, zoals blijkt uit het watermolenbiotoopproject in Brabant.
- De Hollandsche Molen heeft zich in 2017 gecommitteerd aan het Unesco-actieplan welke is opgesteld naar aanleiding van inschrijving op de Representatieve Lijst van immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid bij UNESCO. Een van de onderdelen hiervan was het organiseren van een internationale conferentie. Dit heeft geleid tot een eerste stap van een internationaal netwerk. Tevens is De Hollandsche Molen onderdeel van de Via Molina, een Europese organisatie voor het promoten van molenroutes. De vraag dringt zich op welke rol De Hollandsche Molen wil en kan spelen in het internationale molenveld.

3. Missie en visie

Missie

Een missie definieert het bestaansrecht en identiteit van een organisatie. Door middel van je missie geef je aan wie je bent, wat je doet en wat je wilt bereiken. Met haar missie wil De Hollandsche Molen uitdrukken waardoor zij zich in de komende beleidsperiode laat leiden.

Vereniging De Hollandsche Molen omschrijft haar missie als volgt:

De Hollandsche Molen zet zich in het hele land in voor het in stand houden van molens. De vereniging ziet molens als levende historische werktuigen die op vele manieren een wisselwerking hebben met de lokale gemeenschap. Molens zijn onderdeel van hun fysieke omgeving en vervullen daarin hun oorspronkelijke én nieuwe functies.

Visie

In een visie krijgt de missie handen en voeten.

De Hollandsche Molen wil van iedereen, op een eigen manier, een molenliefhebber maken. Zo ontstaan een breed draagvlak voor molens en de voorwaarden deze in stand te houden. We dragen de oude en nieuwe betekenis van molens uit, in interactie met iedereen die een hart heeft voor molens.

De Hollandsche Molen behartigt de belangen van molens bij beslissers en beïnvloeders. Hiertoe werken we aan een sterk molen- en erfgoednetwerk. We zijn de koepel voor alle molenvrijwilligers en moleneigenaren en ondersteunen hen molens in stand te houden in de betreffende fysieke en maatschappelijke omgeving. Met een beperkt aantal eigen molens houdt de vereniging voeling met de praktijk van alledag.

De Hollandsche Molen zet zich samen met het molenveld in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Hiervoor is het Molenfonds opgezet. We werven bij particulieren, bedrijven, fondsen en overheden om de noodzakelijke activiteiten te financieren.

4. Inhoudelijke doelen, concrete resultaten en financiële doelen

Voor ieder onderdeel van de visie zijn doelen geformuleerd, welke de vereniging wil bereiken in de komende beleidsperiode. Uit deze doelen volgen concrete resultaten en financiële doelen.

Vervolgens formuleren we activiteiten (projecten) om de concrete resultaten te bereiken. Die laatste stap verwoorden we jaarlijks in het jaarplan.

4.1 DOEL I: Draagvlakverbreding:

Voor het in stand houden van molens is draagvlak onontbeerlijk. In de visie staat: 'De Hollandsche Molen wil van iedereen, op een eigen manier, een molenliefhebber maken. Zo ontstaan een breed draagvlak voor molens en de voorwaarden deze in stand te houden. We dragen de oude en nieuwe betekenis van molens uit, in interactie met iedereen die een hart heeft voor molens.'

Aan de hand van onderstaande inhoudelijke doelen geven we aan hoe we dit gedeelte van de visie invulling geven.

Inhoudelijk doel I: Draagvlak voor de molen zelf

Door een molen te ervaren, ontstaat binding met de molen. Dit kan door een bezoek aan de molen waar de zintuigen worden aangesproken of door je in te zetten voor het behoud als vrijwilliger. Ook ontstaat binding door geld te geven aan de molen. Dit laatste doel staat bij het Molenfonds. De molen is er voor iedereen en staat voor inclusiviteit en diversiteit.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

I. Publiek

- Op Nationale Molendag zijn er in 2025 zo'n 160.000 bezoekers (editie 2109: zo'n 130.000) op of om de molens.
- We bevorderen deelname van molens aan Open Monumentendag.
- We bevorderen het hele jaar door het aantal bezoekers (uit binnen- én buitenland) op of om de molen of online. Dit maken we meetbaar, zetten een plan op (voor zowel binnen- als buitenlandse toeristen als dit toegevoegde waarde heeft) en voeren dit uit.
- We bevorderen inclusiviteit en diversiteit op de molen. Dit maken we meetbaar (2021 – nulmeting), zetten een plan op en voeren dit uit.
- Aan de Molenprijs doen per jaar minimaal 4 projecten mee en streven naar 50.000 stemmers.

2. Vrijwilligers

- We bevorderen het aantal vrijwilligers op of rond de molen, onder andere met nieuwe vormen van vrijwilligerschap. We zorgen voor een context waarmee het werven van vrijwilligers lokaal eenvoudiger wordt. Er zijn 500 nieuwe vrijwilligers toegevoegd ten opzichte van 2020 (netto) (meting Molentoeekomst 2015) en 80% van de 'molens' geeft aan voldoende vrijwilligers te hebben voor de instandhouding van de molen.
- We bevorderen de diversiteit van de vrijwilligers. Dit maken we meetbaar, zetten een plan op en voeren dit uit.

3. Molens als onderdeel van de lesprogramma's en leerdoelen in het onderwijs

- Er worden in totaal 3.000 lespakketten per jaar opgevraagd (1 lespakket = 30 leerlingen)
- Wij streven ernaar om per jaar gemiddeld 35.000 kinderen in basisschoolverband een molen te laten bezoeken.
- We bevorderen het opnemen van de molen als onderwerp in de lesprogramma's voor leerlingen in het middelbaar onderwijs. Het middelbaar beroepsonderwijs heeft daarbij speciale aandacht. Dit maken we meetbaar, zetten een plan op en voeren dit uit.

Financieel doel:

- De financiering van landelijke evenementen op molens (Nationale Molendag en de Molenprijs) is met externe fondsen gedekt.
- Het project om vrijwilligers te werven en voor diversiteit te zorgen is voor 50% extern gefinancierd.
- Het project 'Ieder kind naar de Molen' blijft lopen en is voor 70% extern gefinancierd.
- Het Educatiefonds blijft op het huidige niveau (€ 30.000 per jaar)

Inhoudelijk doel 2: Draagvlak voor de immateriële aspecten

Een molen is meer dan een fysiek object. Een molen staat bol van verhalen, is een wonder van techniek, is onderdeel van onze geschiedenis en is een werktuig dat nodig is voor het behoud van ambachten zoals de molenaar maar ook de rietdekker, touwslager, molenmaker, etc.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

- I. We benutten en ontsluiten onze beeldbank, archieven en collecties molendocumentatie voor zowel de experts als de geïnteresseerde molen- en erfgoedliefhebber
 - Het aantal bezoekers op de website allemolens.nl stijgt met 10% per jaar (2020: 175 bezoekers per dag)

- In ons jubileumjaar staan interviews met 20 iconen op allemolens.nl en dit aantal blijft toenemen met 2 per jaar.
- Het project om het molenbestand, molendatabase, verdwenen molens database en molennet samen te voegen tot één database is succesvol afgrond.
- De molendocumentatie breidt zich uit naar andere contexten om het beeld van (immateriële) zaken rondom de molen completer maken (leven van de molenaar, molenerven, archeologie, etc).
- We sluiten aan bij de doelen van de Stichting Molendocumentatie (zie bijlage).

2. Ambacht in stand houden

- We werken aan het borgen van vakmanschap en ambachtelijke kennis en kunde, toegankelijk maken van deze informatie in een publieksvriendelijk systeem en het promoten van het ambacht. Er is een concreet plan en bijbehorende structuur om dit plan uit te voeren. We werken hierbij samen met het molenveld.
- Uitvoeren van het Unesco-actieplan (zie bijlage)
- Ter bevordering van de Unesco doelstellingen (vanwege de erkenning van het ambacht molenaar) werken we aan de opbouw van een actief internationaal molennetwerk, met minimaal 300 deelnemers uit meer dan 30 landen).

Financieel doel:

- De activiteiten voor deze doelstelling zijn interessant voor fondsen en zijn zo budgetneutraal

Inhoudelijk doel 3: Draagvlak voor ons werk en de organisatie

Als organisatie werken we hard aan het in stand houden van molens en alles wat daarbij komt kijken. We organiseren, communiceren, adviseren, voeren procedures, lobbyen, netwerken, faciliteren, ondersteunen, verlenen subsidies, werven fondsen en nog veel meer. Veel van ons werk is niet zichtbaar. Toch is het van groot belang dat hiervoor draagvlak is om zo belanghebbenden te overtuigen dat in de samenleving grote steun aanwezig is om voorwaarden te scheppen voor de instandhouding van de molen.

Ons jubileumjaar in 2023 is een belangrijk moment om onszelf te profileren. De Hollandsche Molen wordt 100 jaar en dat is hét moment de vereniging en haar activiteiten zoals Nationale Molendag, Molenprijs en Molenfonds te positioneren bij het molenveld en grote publiek. De positionering zal merkbaar zijn in gedrag, communicatie en de symbolen van de vereniging.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. We profileren De Hollandsche Molen als deskundige organisatie en kenniscentrum voor molens als het gaat om de landelijke molenbelangen, zowel bij het publiek als in het molenveld. Het rapportcijfer voor onze organisatie is net zo positief als nu, zowel in het molenveld, erfgoedveld en bij belanghebbenden (in 2020 is het rapportcijfer een 8,1, ledenonderzoek Effectmeting). Voor het rapportcijfer van het publiek gaan we eerst een nulmeting houden.
2. De naamsbekendheid van De Hollandsche Molen bij het publiek is toegenomen naar 50% (in 2015 was deze 30%, onderzoek TNS).
3. De naamsbekendheid van het Molenfonds van De Hollandsche Molen bij het molenveld en bij publiek is minimaal een 7,5 (resp. 7,6 en 5,0 in 2020, Ledenpeiling Effectmeting).
4. Een toename van het aantal leden, donateurs, abonnementen, nieuwsbrieflezers, molenvrienden, nalatenschappen en bedrijven die sponsoren.
 - We hebben 100.000 molenvrienden; dit zijn mensen waar we mee in contact staan via een van onze communicatiemiddelen.
 - Er zijn 2.400 donateurs verbonden aan het Molenfonds (2021) en dit stijgt met 5% per jaar.
 - We werven het eerste jaar € 30.000 giften en dit stijgt met 5% per jaar
 - We investeren in het werven van nalatenschappen (zowel qua aantallen als opbrengst) en ambiëren een stijging van 5% per jaar.
 - Er is een concreet plan voor bedrijvensponsoring met meetbare doelen dit wordt uitgevoerd
5. Betreffende de positionering staat De Hollandsche Molen centraal en alle activiteiten zoals Nationale Molendag, Molenprijs, Molenfonds en de Molenmaatjes worden duidelijk aan dit hoofdmerk gekoppeld. Dit heeft gevolgen voor gedrag, communicatie en symbolen.
 - Gedrag: de handelingen van bestuur, medewerkers en andere (direct) betrokkenen;
 - Communicatie: de verbale en visuele boodschappen van de organisatie;
 - Symboliek: (met name) de visuele elementen in de vorm van een huisstijl.De aanbevelingen uit het advies worden op al deze drie aspecten doorgevoerd.
6. We hebben een duidelijk beleid met betrekking tot de webwinkel en hebben dit uitgevoerd

Financieel doel:

- Al onze marketing inspanningen leveren een netto resultaat op wat bijdraagt aan een sluitende begroting voor de organisatie. Daarnaast vormt het een jaarlijkse bijdrage aan het Molenfonds van De Hollandsche Molen wat kan worden besteed aan de molens in Nederland.

4.2 DOEL 2: Belangenbehartiging:

We zijn de landelijke molenorganisatie die de belangen van molens behartigt bij beslissers en beïnvloeders. De instandhouding van molens is gebaseerd op drie pijlers:

- Het goed onderhouden van deze historische werktuigen, die regelmatig in werking worden gesteld door gekwalificeerde molenaars en die in een passende omgeving staan.
- We werken hiertoe aan een sterk molen- en erfgoednetwerk.
- Als koepel voor alle molenvrijwilligers en moleneigenaren. We faciliteren en ondersteunen hen zodat zij lokaal kunnen werken aan een goed molenbehoud.

De Hollandsche Molen vervult hierbij de rol van molenadviseur, biotoopadviseur, kennisinstituut, lobbyist voor molenbeleid, financier, fondsenwerver, subsidiegever, facilitator bij vrijwilligerswerving, met name van jongeren op molens, enz.

Inhoudelijk doel I: Instandhouding

Als vereniging zetten we ons in voor de instandhouding van alle bestaande wind- en watermolens in Nederland. We ondersteunen uitbreiding van het molenbestand als de nieuwe molens een verrijking zijn van de collectie molens in Nederland. Voor nieuwe molens kunnen bestaande financieringsbronnen niet aangewend worden.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. Er is een verhoging van het plafond in de SIM naar € 70.000 per zes jaar.
2. Vanaf 2022 is structureel 2,5 miljoen euro per jaar beschikbaar voor groot onderhoud in heel Nederland uit de budgetten van het Molenfonds, provinciale subsidies, fondsen etc.
3. In alle provincies zijn subsidies voor molenrestauraties mogelijk tot 70% van de kosten.
4. In heel Nederland is er (weer) een draaipremie om het draaien met molens te stimuleren. Draaien is gunstig voor het onderhoud, aandacht voor de biotoop en waardering door de omgeving. We brengen het Molenfonds in beeld voor de uitvoering van de uitbetaling van de draaipremie.
5. We stimuleren bouwhistorische onderzoeken ter bevordering van weloverwogen keuzes bij molenrestauraties en de erkenning van de waarde van moleninterieurs, erven, etc. Bij minimaal de helft van de restauratietoekenningen uit het Molenfonds is een bouwhistorisch onderzoek uitgevoerd. We initiëren en financieren minimaal vijf onderzoeken per jaar.
6. We ontwikkelen een standpunt over de monumentale waarde van windturbines.
7. Er komt een eigen budget van minimaal 25k om onderzoek te doen naar nieuwe aspecten ten behoeve de instandhouding van molens zodat we nog beter nieuwe ontwikkelingen zelf kunnen inzetten.

8. We zijn goed op de hoogte van nationale en internationale wet- en regelgeving voor het in stand houden van molens en passen dit toe in ons werk.

Financieel doel: De werkzaamheden voor belangenbehartiging worden gefinancierd uit de meer-opbrengsten van de activiteiten uit de rest van de organisatie.

Inhoudelijk doel 2: Netwerk

Het molenveld is sterk, levendig, kundig en is een echte netwerkorganisatie.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. We geven uitvoering aan de negen bouwstenen volgend uit de netwerkconsultatie (zie bijlage)
2. We vormen een netwerk met deskundigen en molenconsulenten in de provincies. We streven hierbij naar een molenconsulent voor iedere provincie.
3. We onderzoeken en stimuleren samenwerking en professionalisering op het gebied van 'goed eigenaarschap' en instandhouding van molens. We vinden vormen van samenwerking tussen molenstichtingen, bekijken of bepaalde taken ook elders belegd kunnen worden, zodat de belasting van vrijwillige besturen minder wordt.
4. We doen aan kennisoverdracht om het molenveld te faciliteren, onder andere op het gebied van de biotoop zodat eigenaren vaardiger worden in het volgen van ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening. We streven naar een databank, niet alleen voor molenaars maar ook andere ambachten.
5. We onderzoeken welk perspectief jongeren nodig hebben om actief te worden op een molen en zijn begonnen met een plan van aanpak.

Financieel doel: De werkzaamheden voor netwerk worden gefinancierd uit de meer-opbrengsten van de activiteiten uit de rest van de organisatie.

Inhoudelijk doel 3: Molenbiotoop

De inrichting van de omgeving van molens krijgt kwantitatief en kwalitatief een sterker accent als gevolg van de nieuwe Omgevingswet.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. De Hollandsche Molen kiest nadrukkelijk voor de rol als belangenbehartiger en minder voor die van adviseur en zijn proactief in het beschermen van de biotoop in relatie tot de Omgevingswet.

2. We investeren in onderzoek en actualisatie van bestaande biotoopinventarisaties met het oog op onze rol als belangenbehartiger. Bij zes provincies is er een actuele inventarisatie.
3. We richten een actief provinciaal netwerk op, waarin adviseurs en consultants het adviseurschap regionaal kunnen overnemen.
4. We besteden meer aandacht aan groen, enerzijds om windhinder te voorkomen, anderzijds om bv. landelijke molenerven verantwoord in te richten.

Financieel doel: De werkzaamheden voor biotoop worden gefinancierd uit betaalde adviezen en de meer-opbrengsten van de activiteiten uit de rest van de organisatie.

Inhoudelijk doel 4: Eigen molens

We streven naar een beperkt aantal eigen molens om midden in de realiteit van alledag te staan wat betreft het in stand houden van een molen. Onze molens houden we in goede staat. Tevens kan de vereniging een voorbeeld zijn om te laten zien op welke wijze dit kan en hoe een molen in de samenleving kan staan.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. Onze eigen molens zijn in goede staat en de Braakmolen is gerestaureerd.
2. De niet bewoonde molens hebben een wekelijkse openstelling en krijgen minimaal twaalf maal per jaar bezoek van schoolklassen.
3. Op onze molens laten we zien hoe een nevenbestemming vorm kan krijgen.
4. We verzelfstandigen nog vier molens zodat we drie molens in eigendom overhouden.

Financieel doel:

- Onderhoud wordt betaald uit subsidies, aangevuld met fondsen en een jaarlijkse beperkte eigen bijdrage van de vereniging.
- Restauraties zijn budget neutraal en worden gefinancierd door subsidies en evt crowdfunding.
- Waar mogelijk zijn er inkomsten via lokale donateurs voor de specifieke molens.

4.3 DOEL 3: Molenfonds:

De Hollandsche Molen zet zich samen met het molenveld in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Hiervoor heeft De Hollandsche Molen het **Molenfonds** opgezet. We werven bij particulieren, bedrijven, fondsen en overheden om de noodzakelijke activiteiten te financieren.

Zo creëren we een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de molens in stand te houden, molenvrijwilligers, eigenaren, publiek en andere belanghebbenden.

Inhoudelijk doel I: Groot onderhoud en restauratie

Voor groot onderhoud en restauratie is het Molenfonds dé (co)financier.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. Vanaf 2022 is structureel 2,5 miljoen euro per jaar beschikbaar voor groot onderhoud in heel Nederland uit de budgetten van het Molenfonds, provinciale subsidies, fondsen etc. Het Molenfonds neemt hiervan zeven ton voor zijn rekening (excl. uitvoeringskosten). In 2021 wordt een nieuwe meerjaren aanvraag bij het ministerie van OC&W ingediend.
2. Er is momenteel onvoldoende budget voor de aanpak van het roedenprobleem, naar aanleiding van de recente roedenbreuken. De vraag wordt in kaart gebracht. We verwachten in de beleidsperiode dat tientallen roeden vervangen moeten worden. We lobbyen voor subsidie hiervoor en presenteren het Molenfonds als kanaal deze gelden te verdelen.
3. In het Molenfonds is vier ton per jaar beschikbaar voor een bijdrage aan molenrestauraties (excl. uitvoeringskosten). De bijdragen van de huidige bronnen (Gravin van Bylandt Stichting, BankGiro Loterij, etc) worden gecontinueerd en waar mogelijk verhoogd.
4. De Molentafels worden voortgezet en uitgebreid om de kwaliteit van de projecten verder te vergroten en het één-loket-principe te versterken. De waardering van de Molentafels is gegroeid (in 2020 is 70% positief, Evaluatie Molenfonds).

Financieel doel:

- Er zit structureel minimaal 1,1 miljoen euro per jaar in het Molenfonds voor instandhouding (groot onderhoud en restauratie). Dit bedrag wordt verhoogd met het benodigde budget voor het oplossen van het roedenprobleem.

Inhoudelijk doel 2: Overige financiële steun

Voor financiële steun op het gebied van educatie, jongeren, en meer (zoals duurzaamheid, toegankelijkheid, exclusiviteit, rompen, interieurs) biedt het Molenfonds van De Hollandsche Molen voldoende middelen.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. Het beschikbare budget voor dit deel van het Molenfonds wordt uitgebreid met minimaal 25k per jaar.
2. We weten welke nieuwe fondsen we willen ontwikkelen binnen het Molenfonds en met welke prioritering en omvang en hebben deze benaderd om een bijdrage te geven.
3. De draaipremie (of een deel daarvan) wordt verdeeld via het Molenfonds.
4. De Molenprijs van 75k wordt jaarlijks uitgekeerd vanuit het Molenfonds voor de hoofdprijs en 30k voor de rest.
5. We weten alle molens te bereiken om aanvragen te doen bij het Molenfonds voor deze aanvullende financiële fondsen (dus ook waar bv overheden eigenaar zijn).

Financieel doel:

- Er zit minimaal 175k (30k educatie, 15k jongeren, 105k Molenprijs, 25k extra) per jaar structureel in het Molenfonds voor aanvullende financiële steun (naast groot onderhoud en restauratie). Voorgaand bedrag is exclusief het budget voor de draaipremie.

Inhoudelijk doel 3: Lokaal draagvlak en werving

Het molenveld weet ons te vinden om projecten op te zetten om lokaal het draagvlak te vergroten en het publiek te betrekken. Hierbij kunnen we ondersteunen en faciliteren, onder andere met het Molenfonds.

Concrete resultaten aan het einde van de beleidsperiode:

1. Molenorganisaties weten middels crowdfunding via het Molenfonds € 60.000 per jaar te werven.
2. Jaarlijks doen twaalf molenorganisaties mee met een crowdfundproject.

Financieel doel:

We werven via het Molenfonds € 60.000 per jaar voor lokale projecten.

5. Middelen

De organisatie van De Hollandsche Molen is volop in ontwikkeling. We zitten vol ambities en richten de organisatie hierop in. Dit betekent nieuwe systemen, andere manieren van werken en het toevoegen van extra kwaliteiten aan het team. Dit leidt tot een aantal doelen in de komende beleidsperiode.

1. Medewerkers

Het team van De Hollandsche Molen is ingedeeld in meerdere clusters. Draagvlakverbreding welke bestaat uit Communicatie en Fondsenwerving, Belangenbehartiging en Ondersteuning met de Front Office en Financiën. Het bijgaande plan is afgestemd op de formatie binnen het team. Dit neemt niet weg dat bij de invulling altijd keuzes moeten worden gemaakt. De Hollandsche Molen blijft investeren in haar medewerkers middels cursussen en opleiding. Tevens wordt ingezet op het verder professionaliseren van de manier van werken.

2. Bestuur

Het bestuur van De Hollandsche Molen is op afstand en stuurt op grote lijnen. Het bestuur wil haar toezichthoudende rol verder verbeteren en zal daarom haar functioneren evalueren.

3. Molenadviesraad

De Molenadviesraad is het orgaan binnen De Hollandsche Molen wat gevraagd en ongevraagd advies kan geven. Het bestuur wil de Molenadviesraad een duidelijkere rol geven binnen de vereniging en betrekken bij de koers. Dit valt binnen de ambities van de netwerkorganisatie (zie elders in dit plan).

4. Papierloos werken

We gaan op weg naar een papierloos kantoor. Dit start met een nieuwe wijze van archiveren welke ingaat in 2021. We stemmen hierbij af met de Stichting Molendocumentatie. Omdat we archivering serieus nemen, zowel voor het lopende werk als het archief wat publiek kan worden gemaakt via allemolens.nl ambiëren we voor deze taak extra fte te creëren.

5. Customer Relationship Management systeem

De achterban van onze organisatie groeit. In ons jubileumjaar willen we 100.000 molenvrienden hebben. Om deze mensen op professionele manier te kunnen benaderen en hun gegevens te beschermen is een verdere inrichting van ons CRM noodzakelijk. Ook moet voldoende kennis in de werkorganisatie aanwezig zijn van het gebruik van het CRM. Ook zal extra capaciteit bij de Front Office nodig zijn om de groei van de activiteiten op te vangen.

6. Front Office

De werkzaamheden van de Front Office wijzigen. Er is een toename van marketing activiteiten met als gevolg meer werk met ons CRM en beantwoording van e-mails. Het aantal telefoontjes en fysieke bezoeken neemt af en thuiswerken is niet meer weg te denken, zodat het receptiewerk absoluut en relatief minder wordt. Dit vereist een ander inzet van de medewerkers bij de Front Office.

7. Hybride werken

Sinds de corona-crisis zal een hybride vorm van werken de norm zijn. We werken afwisselend thuis en op kantoor, overleggen fysiek en online en zijn steeds meer digitaal. Dit heeft gevolgen voor de inrichting van onze werkplek op kantoor en thuis. Als werkgever zorgt de vereniging voor goede thuiswerkplekken en mogelijkheden om online samen te werken. Het IT-beleid is van belang. Wat het kantoor betreft, zal in de beleidsperiode een visie worden ontwikkeld hoe met de ruimte die minder wordt benut om te gaan.

8. Financiële administratie

Bij aanvang van de beleidsperiode werken we toe naar een volledige projecten-administratie waarbij medewerkers verantwoordelijk zijn voor de eigen projecten, inhoudelijk en financieel.

Bijlagen

Bijlage I: CBF-keur

Lid 2 Beleid

- a. In verband met de continuïteit van de activiteiten dient het bestuur een Meerjarenbeleidsplan voor een periode van ten minste drie jaren met bijbehorende financiële meerjarenraming op te stellen. Het Meerjarenbeleidsplan bevat meetbare doelstellingen. Ten behoeve van het maken van het Meerjarenbeleidsplan is een omgevingsanalyse uitgevoerd. Hierbij is onder ander gekeken naar kansen en bedreigingen. Verder wordt gebruik gemaakt van de evaluaties van de uitvoering van beleidsplannen.
- b. Het Meerjarenbeleidsplan en de activiteiten van de fondsenwervende instelling dienen in overeenstemming te zijn met haar statutaire doelstelling.
- c. Het bestuur, dan wel het toezichthoudend orgaan stelt voor het einde van het boekjaar een Jaarplan en begroting vast voor het volgende jaar, waarin het Meerjarenbeleidsplan wordt vertaald in concrete programma's en activiteiten met meetbare doelstellingen. In de begroting en het Jaarplan zijn in elk geval opgenomen: de verwachte inkomsten, de geplande besteding van middelen aan het goede doel en concrete programma's en activiteiten, de geplande besteding van middelen aan fondsenwerving en aan ondersteunende functies, de beoogde resultaten (en indien die niet kunnen worden aangegeven: de redenen daarvoor), evenals hoe met de reserves wordt omgegaan.
- d. Het bestuur, dan wel het toezichthoudend orgaan controleert en evalueert regelmatig aantoonbaar de uitvoering van het beleid. Waar nodig wordt de uitvoering van het beleid bijgesteld.
- e. Het bestuur, dan wel het toezichthoudend orgaan stelt vast dat de fondsenwervende instelling adequaat is ingericht en toegerust om het beleid uit te voeren.
- f. Bij het bepalen van de reserves en het beleggingsbeleid dient bijlage 13 van dit Reglement in acht genomen te worden.

Bijlage 2: Resultaten strategische doelen 2016 – 2020

Draagvlakverbreding

Molenfonds - Nationale Molendag.

Doel eind 2020:

- Naamsbekendheid Nationale Molendag is verhoogd naar 80% (2014: 68%);
Onduidelijk of doel is gehaald, want dit is niet gemeten.
- Aantal bezoekers Nationale Molendag is gestegen naar 150.000 (2015: 105.000);
Doel niet gehaald. In 2019 was het aantal bezoekers 130.000. In 2020 is Nationale Molendag niet doorgedaan vanwege de corona-crisis.
- 50 lokale organisaties hebben hun (betalende) achterban verdubbeld en blijvende relaties opgebouwd;
Onduidelijk of doel is gehaald, want dit is niet gemeten.
- De achterban van Nationale Molendag en Molenprijs is vergroot naar 25.000 en er zijn blijvende relaties opgebouwd (2015: 17.000).
Doel is ruimschoots gehaald. Er zijn momenteel 32.000 adressen bekend.

Molenfonds - Molenprijs.

Doel eind 2020:

- Naamsbekendheid Molenprijs is verhoogd naar 25% (2014: 15%);
Onduidelijk of doel is gehaald, want dit is niet gemeten.
- Aantal stemmers Molenprijs naar 50.000 (2015: 24.000);
Doel niet gehaald. Het aantal stemmers is maximaal 38.000 geweest 2018 en (2020).
- Aantal genomineerden per jaar is 5;
Doel is gedeeltelijk gehaald. Het aantal genomineerden schommelt tussen 3 en 5.
- De achterban van Nationale Molendag en Molenprijs is vergroot naar 25.000 en er zijn blijvende relaties opgebouwd (2015: 17.000).
Doel is ruimschoots gehaald. Er zijn momenteel 32.000 adressen bekend.

Landelijke publiciteit.

Doel eind 2020:

- Het gewenste imago van de molen is duidelijk en er is een plan dit te bereiken;
Dit wordt momenteel onderzocht.
- Het publiek weet dat het behoud van molens niet vanzelfsprekend is;
Onduidelijk of doel is gehaald, want dit is niet gemeten.
- Het Molenfonds is gelanceerd en is positief bekend bij de doelgroep;
Doel is behaald. Bij de kaderleden krijgt de website een 7,1 (2020). De waardering voor het fonds zelf wordt in evaluatie meegenomen, welke nog niet is afgerond.
- De website molens.nl is dé plek om het molenbezoek te stimuleren, het bezoek aan de website is verdubbeld (2015: 1.200 bezoekers per dag).
Onduidelijk of doel is behaald omdat de wijze van registreren is veranderd.

Lokale communicatie naar publiek verbeteren/faciliteren.

Doel eind 2020:

- Actuele toolbox en materialen worden afgenomen door minimaal 50 molenorganisaties;
Doel gedeeltelijk gehaald. Het faciliteren van lokale organisaties gebeurt in het kader van het Molenfonds. Is voor verdere verbetering vatbaar.

Eigen communicatiekanalen.

Doel eind:

- Bereik eigen communicatiekanalen is verhoogd (blad Molens: 10%, nieuwsbrief, sociale media, website: 25%).
Doel is gehaald. Nieuwsbrieven, kadernieuwsbrieven en sociale media worden vaker verstuurd.

Educatieve materialen

Doel eind 2020:

- Er zijn nieuwe educatieve materialen ontwikkeld, passend bij de huisstijl;
Doel is gehaald.
- Aantal aanvragen voor educatieve materialen (fysiek of digitaal) is verdubbeld (2015: 200 stuks);
Doel is gehaald, mede dankzij het instellen van het Educatiefonds. Er zijn in 2020 13.000 stuks aan educatieve materialen verstuurd. Bovendien hebben 67 scholen een aanvraag gedaan bij het Educatiefonds.
- Bezoek allemolens.nl is verhoogd met 50% (2015: 63 p dg);
Doel is ruimschoots gehaald. 2020: 171 p dg
- Aantal molens dat educatieve projecten doet (oa via scholen) is verhoogd met 25% (2016: nulmeting).
Het aantal molens dat scholen ontvangt is momenteel 106 scholen (pre-corona). Er zijn grote stappen gezet omdat er een Educatiefonds is. De nulmeting is niet gedaan.

Molenfonds.

Doel eind 2020:

- Het Molenfonds is succesvol gepositioneerd en bekend bij publiek, bedrijven, fondsen en beslissers;
Hoewel het Molenfonds succesvol is, is dit doel nog niet volledig behaald. De evaluatie van het Molenfonds loopt. Conclusies voor verbeteringen volgen daarna.
- De reguliere bijdrage van de BankGiro Loterij blijft stabiel;
Doel is gehaald.
- De communicatie over de bijdrage van de BankGiro Loterij aan de molens is verder versterkt;
Doel is gehaald.
- Er zijn meerdere fondsen en bedrijven die bijdragen aan het Molenfonds;
Doel gedeeltelijk gehaald. Er zijn wel meerdere fondsen gecreëerd maar er zijn geen bedrijven die bijdragen.
- Geormerkt werven wordt mogelijk gemaakt en is een onderdeel van het Molenfonds;
Doel niet gehaald. In overleg met de BGL is dit niet verder uitgewerkt (met name vanwege juridische hobbels).
- Crowdfunding middels het Molenfonds is mogelijk en per jaar worden twee molenprojecten op deze wijze ondersteund;

Doel ruimschoots gehaald. In de beleidsperiode hebben 19 molen organisaties aan crowdfunding gedaan via het Molenfonds.

- Er is een goede vorm gevonden voor particulieren, bedrijven en fondsen om bij te dragen aan het Molenfonds die gezamenlijk aan het einde van de beleidsperiode een substantiële bijdrage leveren aan de instandhouding van molens in Nederland;
Dit is nog steeds in ontwikkeling. Door het Molenfonds in te delen in provinciale fondsen kunnen gevers gericht geven aan molens in de buurt. Tevens werken we aan meer Fondsen op Naam waarmee een specifiek doel aan een bijdrage kan worden gegeven.
- De financiële bijdragen uit het Molenfonds aan de Nationale Molendag, de Molenprijs en restauraties of groot onderhoud zijn bekend bij publiek (via de media) en beslissers;
Onbekend. Dit is niet getest.
- Het Molenfonds is het merk en wervingskanaal richting het grote publiek.
Doel gedeeltelijk gehaald, werk in uitvoering.

Lokale werving verbeteren/faciliteren.

Doel eind 2020:

- Actuele toolbox en materialen worden afgenomen en gewaardeerd door minimaal 50 molenorganisaties;
Het stimuleren van lokaal werven wordt gedaan middels het inzetten op crowdfunding via het Molenfonds. Hier zijn materialen en adviezen voor handen. Ook in het kader van de Molenprijs wordt kennis gedeeld.
- Cursussen werving worden gegeven en minimaal 200 mensen hebben meegedaan;
De Molenacademie is een stille dood gestorven en via deze weg zijn geen cursussen gegeven.
- 10 molenorganisaties doen mee met crowdfunding of geormerkt werven.
In de beleidsperiode hebben 19 molenorganisaties aan crowdfunding gedaan via het Molenfonds.

Bedrijven.

Doel eind 2020:

- Bedrijvenstrategie is ontwikkeld;
Er is een cursus gevolgd hoe bedrijven te benaderen. De eerste activiteiten waren niet succesvol. De focus is daarna gericht op fondsen en overheden.
- Minimaal vijf lokale en drie landelijke bedrijven hebben zich verbonden aan het Molenfonds.
Doel niet gehaald.

Cultureel ondernemerschap.

Doel eind 2020:

- Onderzoek geeft duidelijk advies welke keuzes te maken mbt cultureel ondernemen;
Winstgevende verdienmodellen blijken lastig en conflicterend met onze rol als belangenbehartiger voor alle molens en goed doel. De keuze is gemaakt hier niet verder op in te zetten.
- Daar waar mogelijk is onderzoek uitgevoerd.
Idem.

Belangenbehartiging

Overheidsbeleid inzake instandhouding van molens.

Doel eind 2020:

- Brim (Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten) is voor molens nog steeds de bodem in het systeem van instandhouding. Huidige regeling moet na evaluatie in 2018/19 minimaal op hetzelfde niveau voortgezet worden;
De evaluatie van de SIM loopt nog.
- In alle provincies zijn regelingen voor groot onderhoud tot stand gekomen, waar molens gebruik van kunnen maken. Uitgangspunt daarbij is privaat-publieke samenwerking;
Doel gedeeltelijk gehaald. In een aantal provincies is de drempel van de restauratieregeling verlaagd zodat ook groot onderhoud hierbinnen valt. De provincie Zuid-Holland heeft een specifieke groot onderhoud regeling.
- Bij de evaluatie van de vigerende restauratieregeling in 2017 is in samenspraak met provinciale molenorganisaties actief de positie van molens ingebracht;
Doel is gehaald.
- Molens krijgen een prominente rol in de nieuwe subsidieregeling voor restauraties. Het doel is dat in 2020 de restauratieachterstand bij molens onder de 10% ligt;
Dit is helaas niet gemeten.
- Provinciale molenorganisaties zijn actief ondersteund bij hun lobby voor adequate provinciale instandhoudingsregelingen en hebben daarin concrete stappen gezet.
Doel is gehaald. In het kader van de Provinciale toer is er geregeld contact met provinciale molenorganisaties.

Overige beleidsterreinen.

Doel eind 2020:

- Veiligheid
 - Op zoveel mogelijk molens is de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) door eigenaar, molenaar en andere vrijwilligers gemaakt en er wordt jaarlijks gewerkt met het plan van aanpak;
Doel is gehaald, de werkgroep Veiligheid heeft dit op de agenda, aangestuurd door het voorzittersoverleg (DHM, GVM, GFM, AKG).
 - De huidige partijen binnen de Werkgroep Veiligheid hebben hun samenwerking gecontinueerd en waar nodig geïntensiveerd;
Doel is gehaald.
 - Er is door de Werkgroep Veiligheid een plan van aanpak gemaakt en gerealiseerd ter uitvoering van het veiligheidsbeleid;
Doel is gehaald.
 - Structureel gebruik van ongevallenregistratie;
Alhoewel dit steeds beter gaat, is het van belang hier continu aandacht aan te geven. Verbetering is mogelijk wat gedaan wordt met de conclusies op basis van de registratie.
 - Risicovol gedrag is in kaart gebracht en oplossingen hiervoor zijn gemaakt en geïmplementeerd.
Doel is gehaald en blijft op de agenda staan. Er is gewerkt aan een hernieuwde samenstelling van het OndersteuningsTeam welke ingeroepen kan worden bij calamiteiten.
- Biotoop
 - Het onderdeel biotoop op de website is helder gestructureerd, met gerichte informatie voor eigenaar, molenaars en gemeenten;

Doel behaald, alhoewel met de nieuwe Omgevingswet de website weer herzien moet worden.

- Het lokaal draagvlak voor molenbiotoop wordt versterkt op basis van een plan van aanpak;
Dit heeft continue aandacht, maar met de nieuwe Omgevingswet moet hier extra aandacht voor komen.
- Bijzondere aandacht wordt besteed aan de watermolenbiotoop.
Doel gehaald. De Hollandsche Molen werkt mee in de werkgroep Watermolenbiotoop.
- Brandpreventie
 - Informatie over brandpreventie is ontsloten op de website.
Doel niet behaald.

Organisatie van het molenveld.

Doel eind 2020:

- De belangenbehartiging van provinciale molenorganisaties is versterkt, waardoor de duurzame instandhouding van molens verbeterd is;
Met alle molenorganisaties is op provinciaal niveau contact gezocht en advies uitgebracht op welke punten de organisatie versterkt kan worden. Met alle provinciale organisaties blijven gesprekken hierover voortgaan. In Zuid-Holland is inmiddels een platform opgericht, in Gelderland werkt men aan een nieuwe provinciale organisatie.
- Moleneigenaren en -vrijwilligers kunnen het verhaal van hun molen beter vertellen. Het project Ken je molen, waarbij de bijzondere onderdelen en elementen van elke molen in kaart zijn gebracht, is daarbij het hulpmiddel;
Uit de pilot van dit project kwam naar voren dat de gekozen opzet niet succesvol was. Er wordt nog steeds gekeken op welke wijze de doelen van het project alsnog behaald kunnen worden. Voor dit project is De Hollandsche Molen afhankelijk van derden.
- Bij de organisatie van het molenveld is specifieke aandacht voor particuliere eigenaren (al dan niet met fiscale aftrek);
Hier is aandacht voor.
- Actuele informatie over her- en nevenbestemming is te vinden op de website.
Er is informatie te vinden op de website maar deze is tijdloos.

Communicatie over beleid.

Doel eind 2020:

- De communicatie over molenbeleid is gestructureerd. Primaire doelgroep zijn de moleneigenaren, secundaire doelgroep de andere molenprofessionals (waarbij nauw samengewerkt wordt met relevante organisaties). Middelen hierbij zijn: Molencontactdag, nieuwsbrieven, website, digitaal/telefonisch loket;
Doel gehaald. Alle onderdelen functioneren gestructureerd en adequaat.
- Om de twee jaar wordt een klanttevredenheidsonderzoek onder molenprofessionals uitgevoerd;
Regelmatig is de waardering van De Hollandsche Molen onderzocht. Onder de leden en kaderleden scoort de vereniging een 7,6 (2020).

- Toolkit (over vrijwilligersbeleid, bestuur, werving, communicatie, molengids, e.d.) wordt ontwikkeld en geïmplementeerd via de website.
Doel gehaald.

Kwaliteitsverbetering.

Doel eind 2020:

- Minimaal vijf molenorganisaties hebben de POM-status;
Doel bijna gehaald. Drie molenorganisaties hebben de POM status. (SIMAV, RMS, Fryske Mole). Er is geen zicht op een uitbreiding hiervan.
- Elke molen-POM helpt een aantal andere organisaties bij het verbeteren van de kwaliteit van de organisatie;
Dit wordt door De Hollandsche Molen gestimuleerd en een klein aantal gevallen van ondersteuning is ons bekend.
- Minimaal 20 molenorganisaties zijn erkend op grond van de regelingen voor Goede Doelen; 227 molenorganisaties hebben de ANBI status.
- Het ERM-systeem (Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg) voor kwaliteitsborging is gecompleteerd met een URL molens;
Doel bijna gehaald. Aan de URL molens wordt gewerkt.
- Er is een opzet gerealiseerd om kwaliteit bij molenbehoud te monitoren.
Doel nog niet gehaald. Wel is er middels de molentafels een goed overzicht van het molenbehoud van molens welke een aanvraag indienen. Een overzicht van de gehele sector is niet eenvoudig. Waar in 2015 nog cijfers beschikbaar waren mbt het benodigde onderhoud op basis van de PIP's, zijn in de nieuwe PIP's niet alle benodigde onderhoudswerkzaamheden opgenomen.

Deskundigheidsbevordering.

Doel eind 2020:

- Er is een structureel systeem van overdracht van kennis en ervaring uit de eigen organisatie via de Molenacademie;
Doel niet behaald. De Molenacademie is een stille dood gestorven door gebrek aan belangstelling. Kennisoverdracht vindt momenteel 1:1 plaats middels directe adviezen.
- Jaarlijks worden diverse cursussen in de Molenacademie op locatie gegeven of stimuleert de vereniging cursussen door derden;
Doel niet gehaald.
- Molenprofessionals hebben inzicht in kennis en ervaring van anderen en hoe deze te benutten.
Doel deels gehaald. De netwerken zijn goed en sterk en er vindt veel uitwisseling van kennis en ervaring plaats.

Overleg en participatie met partners.

Doel eind 2020:

- Actieve inbreng bestuur FIM (Federatie Instandhouding Monumenten) voorzitterschap 2016/2017) met als kernthema's: erfgoedbeleid nieuwe kabinet, herziening Brim en restauratiegelden, aandacht voor groot onderhoud in financieringsmix en positie grote molenorganisaties (POM's);
Doel behaald middels het bestuurslidmaatschap in de FIM.

- Regulier overleg met Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, Vereniging van Molenmakers, Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde, etc. Belangrijke thema's: samenwerking in molenveld, vrijwilligerswerk, veiligheid;
Doel behaald. Twee maal per jaar vindt het voorzittersoverleg plaats met GVM, GFM en AKG. Met de molenmakers wordt apart overlegd.
- Actieve betrokkenheid bij molenplatform RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) en realisatie vormen van samenwerking, m.n. door combinatie najaarsbijeenkomsten/molencontactdag, gezamenlijke agendering, etc.;
Er is regelmatig overleg met de molenspecialisten van de RCE. Daar worden waar van toepassing ook thema's besproken aangaande het molenplatform.
- Actieve deelname aan thematische netwerken.
Doel behaald.

Versterken van relatie met nieuwe externe groepen.

Doel eind 2020:

- Structureel overleg en samenwerking met nieuwe externe groepen;
Doel behaald. Er wordt structureel overlegd met bv het Erfgoedplatform. Teven zijn internationale relaties aangegaan (oa vanwege EU-beleid).
- Deelname van nieuwe externe groepen in Molenadviesraad en bij de Molencontactdag.
Doel niet behaald. Naar aanleiding van vragen in de Molenadviesraad heeft het bestuur onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een netwerkorganisatie. De conclusies zijn de basis voor het nieuwe Meerjarenbeleidsplan. De Molencontactdag is gecombineerd met het uitreiken van de Molenprijs wat heeft geleid tot iets meer bezoekers op de contactdag. De Molencontactdag in 2020 was vanwege de corona-crisis online. Dit heeft geleid tot enkele extra/nieuwe bezoekers.

Molenfonds.

Doel eind 2020:

- Het Molenfonds heeft een jaarlijkse omvang van minimaal 1 miljoen euro;
Doel behaald.
- Uit het Molenfonds worden activiteiten als Nationale Molendag en Molenprijs gefinancierd;
Doel behaald.
- Het Molenfonds stimuleert en financiert jaarlijks minimaal 25 projecten op het gebied van groot onderhoud;
Doel behaald.
- Minimaal twee (vermogens)fondsen dragen structureel bij aan het Molenfonds, dan wel de projecten die uit het Molenfonds worden ondersteund.
Doel behaald. Het ministerie van OC&W heeft echter de grootste bijdrage gedaan, in de vorm van een pilot.

Advisering fondsen.

Doel eind 2020:

- De bestaande adviesrelatie met Prins Bernhard Cultuurfonds, Jonge Arnoldus, Van Bylandt Stichting, Bouwcultuurfonds Zuid Nederland is gecontinueerd;

Voor zover de fondsen nog bestaan is de relatie gecontinueerd en geïntensiveerd. De Jonge Arnoldus heet nu de Van Toorn Scholten Stichting.

- Aan de bovengenoemde lijst zijn minimaal 2 fondsen toegevoegd.
Dankzij de toekenning van de Prins Bernhard Cultuurfondsprijs is een Jongerenfonds Molens en een Molenambachtfonds opgezet. Tevens is dankzij een nalatenschap een Educatiefonds opgezet.

Eigen molens

Doel eind 2020:

- Het aantal molens in eigendom wordt zoveel mogelijk afgebouwd naar uiteindelijk drie molens;
Eind 2020 zijn nog zeven molens in bezit. In de afgelopen periode zijn Het Noorden op Texel, de Molen van Batenburg aan een nieuwe eigenaar overgedragen. De voortgang hangt af van beschikbare nieuwe passende eigenaren. In de beleidsperiode is gekozen om hier niet actief naar te zoeken maar kansen die zich voordoen te pakken.
- De onderhoudsregelingen worden optimaal benut;
Doel behaald.
- In 2018 worden voor de molens die dan eigendom zijn opnieuw BRIM-subsidies aangevraagd;
Doel behaald.
- Voor de molen Het Noorden te Texel is een restauratie voorzien;
Doel behaald, restauratie voltooid.
- Elke molen heeft een RI&E en jaarlijks wordt het plan van aanpak met molenaars en andere vrijwilligers besproken.
Doel behaald.

Bijlage 3: SWOT

Kansen

- We zijn de enige landelijke koepelorganisatie die opkomt voor molens;
- Ons doel betreft het nationale icoon;
- Er is een toenemende aandacht voor cultureel erfgoed;
- De goede samenwerking met andere molenorganisaties maakt ons veel sterker;
- Er zijn steeds meer communicatiekanalen om molens onder de aandacht te brengen;
- Mensen hebben meer vrije tijd en dus meer mogelijkheden een molen te bezoeken;
- Mensen krijgen minder kinderen, dit kan resulteren in meer geld voor de molens (nalatenschappen).
- Haal de vernieuwing binnen en bereik nieuwe, jonge mensen (bv met stage plaatsen voor Jongeren)
- Rol Jongerenfonds Molens

Bedreigingen

- Het molenveld is te versnipperd;
- De professionaliteit in het molenveld moet groeien;
- De individualisering van de samenleving vergroot, de gemeenschapszin wordt kleiner, dat is een risico voor het draagvlak voor molens;
- Als organisatie zijn we onzichtbaar, we hebben of verliezen onze identiteit;
- Het is voor het publiek te vanzelfsprekend dat molens behouden worden;
- Een molen is een onrendabel monument;
- Het groenbeleid van de overheid en de druk van projectontwikkelaars zorgen voor een steeds slechtere biotoop;
- Het molenbehoud is afhankelijk van vrijwilligers (vergrijzing, hoger verloop);
- De subsidies nemen af.
- Mogelijk zijn er minder financiën voor restauratie en onderhoud bij de overheid.
- Verdergaande verstedelijking en verslechtering van de molenbiotoop. Het wordt moeilijker om de molen in zijn omgeving te behouden en recht te doen aan de geschiedenis.
- Band tussen besturen en molenaars
- Verlies van kennis over specifieke onderdelen van het molenaars ambacht

Sterktes

- Binnen het molenveld heeft De Hollandsche Molen een goede naam;
- Als organisatie krijgen we veel voor elkaar;
- Aan Nationale Molendag doen veel molens mee;
- De Hollandsche Molen helpt het ambacht in stand houden;
- De Hollandsche Molen heeft veel deskundigheid;
- De organisatie heeft bevlogen medewerkers;
- Er is een sterk netwerk binnen het molenveld;
- Er zijn korte lijnen met het molenveld;
- Er is een goed overzicht wat er speelt;
- Binnen de organisatie zijn de lijnen kort en is men flexibel;
- We weten goed hoe we o.m. met sociale media nieuwe molenvrienden kunnen werven;

- DHM is al 100 jaar een stabiele organisatie. Sommige activiteiten gaan geolied en zijn een vast anker (zoals Nationale Molendag);
- Voor het molenveld is DHM een sterk merk;
- DHM heeft een goede band met de landelijke overheid;
- Creatief, er ontstaan veel nieuwe ideeën tbv het molenbehoud;
- Medewerkers kunnen goed zelfstandig werken;
- DHM heeft goede naam binnen de erfgoed sector;
- Molenadviesraad maar wel de samenstelling en rol tegen het licht houden;
- DHM ontwikkelen als netwerkorganisatie.

Zwaktes

- Te weinig leden, te weinig inkomsten, geen grote kans op meer leden;
- De financiële positie van de organisatie is niet in balans;
- De organisatie is klein (weinig fte) en daardoor kwetsbaar;
- De organisatie is (nog steeds) teveel naar binnen gericht;
- De Hollandsche Molen wordt gezien als een elitaire, Amsterdamse club;
- De Hollandsche Molen is te weinig aansprekend, onzichtbaar voor de buitenwereld, we zijn te weinig in het veld aanwezig;
- De Hollandsche Molen maakt geen gebruik van de iconische uitstraling van molens;
- De organisatie heeft een te breed werkveld, veel doelgroepen, daardoor geen focus.
- DHM werkt ouderwets/stroperig.
- 100 jaar, stabiele organisatie, is sterke kant. Sommige dingen zoals NMD gaan ge-olied. Ook Molenprijs, belangrijk vaste ankers te hebben.
- Het merk DHM lijkt naar de achtergrond te verdwijnen.
- Onze zichtbaarheid in het veld kan beter.
- Marketing zit niet in het DNA van DHM.
- DHM en het molenveld zijn naar binnen gericht.
- Te weinig voelhorens lokaal.
- DHM is star, niet wendbaar
- DHM blijft hangen in geijkte patronen, weinig ruimte voor nieuwe, frisse ideeën.
- De werkorganisatie is sterk gecompartmenteerd, eilandjes qua processen, we weten niet altijd wat de collega's doen
- DHM mist een mate van professionaliteit (vaak houtje touwtje oplossingen ipv technische oplossing)
- Te ambitieus? Te weinig mensen om alles te kunnen doen.
- DHM is bij publiek onbekend

Bijlage 4: Bouwstenen netwerkorganisatie

1. Er is een grote groep mensen die wel een mening heeft maar deze nu niet kenbaar maakt. Zij komen niet naar de ALV en zitten niet in de Molenadviesraad. Voor hen moeten er andere vormen van het versterken en vergroten van betrokkenheid worden ontwikkeld. Zij kunnen via online enquêtes worden gepeild over onderwerpen.
VAKER ONLINE MENINGSPEILINGEN INZETTEN
2. Het is belangrijk dat De Hollandsche Molen meer zichtbaar wordt in het land, ook in de kleine zaaltjes. Daar kun je laten zien wat je als De Hollandsche Molen te bieden hebt.
ZICHTBAARHEID VERSTERKEN IN HET LAND
3. De Hollandsche Molen moet niet zelf lokale communities opzetten, maar faciliteren met advies, begeleiding en middelen.
FACILITEREN VAN LOKALE COMMUNITIES
4. De rol van De Hollandsche Molen is om landschaps-, natuur- en waterschapsorganisaties in contact te brengen met het molengeld, landelijk, regionaal en lokaal. Moleneigenaren hebben er groot belang bij om in contact te komen met die organisaties. De Hollandsche Molen moet de samenwerking met deze organisaties versterken, elkaar sneller opzoeken als er iets speelt en ook lokaal gaan verbinden.
SAMENWERKING MET ANDERE ORGANISATIES VERSTERKEN
5. De Hollandsche Molen zou ook via de bestaande middelen en media (magazine, website, nieuwsbrief) meer kunnen doen in het voor het voetlicht brengen van goede voorbeelden als inspiratie voor lokaal handelen. Soms meer voor de muziek uitlopen: prikkelen en inspireren.
INSPIREREN EN KENNISDELEN TBV LOKAAL HANDELEN
6. Voor mensen in het molenveld die meer ‘meedenken en meepraten’ en (kennis) uitwisseling willen buiten de ALV en de molenadviesraad zou er een landelijke digitale community ontwikkeld moeten worden. Die community moet dan wel inhoudelijk gemodereerd worden. De moderator kan bewaken dat het niet uit de hand loopt, maar ook mensen uitnodigen om deel te nemen aan een discussie. Als voorbeelden werden o.a. genoemd: de vuurwerkdiscussie en de kwestie van ‘onderverzekering’. Een digitale community kan een goede rol vervullen in het leveren van input voor het ontwikkelen van standpunten door De Hollandsche Molen naast de Molenadviesraad. Er is twijfel of zo’n community als nieuw systeem opgezet moet worden. Het is een optie om eerst de mogelijkheden van Facebook ten volle te benutten. Binnen de online community kunnen mensen bevraagd worden door De Hollandsche Molen over kwesties die spontaan opkomen, je kunt mensen uitnodigen om aan polls mee te doen en goede voorbeelden kunnen de revue passeren. De reacties zijn niet perse representatief, maar meer indicatief.
EEN ONLINE COMMUNITY OPBOUWEN EN MODEREREN VIA SOCIAL MEDIA
7. Standpunten ontwikkelen met de achterban. Voorbeeld: vuurwerkdiscussie. Aanvankelijk nam De Hollandsche Molen alleen een standpunt in over vuurwerkvrije zones rondom de molens. Maar omdat de publieke opinie veranderde, is het standpunt verruimd naar een vuurwerkverbod. De vraag die opkomt is hoe De Hollandsche Molen hier mee om moet gaan. De Hollandsche Molen

is niet activistisch. Welke rol moet je dan innemen als De Hollandsche Molen: standpunt innemen of eerst luisteren naar meningen in het land (denk aan een online community) en wat doe je vervolgens met die meningen? Bij Heemschut werkt het zo dat de vrijwilligers in principe het voortouw nemen bij kwesties. Als er een vraag speelt, kun je als De Hollandsche Molen de online community gebruiken om input te verzamelen. Die input kun je leggen naast een advies van de Molenadviesraad en daarna de eigen richting bepalen .

STANDPUNTEN ONTWIKKELEN MET DE ACHTERBAN

8. De Hollandsche Molen zou moeten proberen via opleidingen jonge studenten te interesseren vanuit studies die te maken hebben met erfgoed, bouw, landschapsontwikkeling. Je zou hen een rol kunnen geven vanuit hun interesse en expertise. Dus niet zoeken naar het invullen van een vacature, maar contact maken met geïnteresseerde studenten en samen bedenken welke rol in het molenveld het beste zou passen bij hun ambitie, opleiding en CV. Dat is een andere manier van denken. Dus koppelen aan dat er iets te halen valt. Dit kan in de vorm van stages. Daar sluit ook een belang op aan om de enorme kennis die er nu is bij bestuurders in de komende jaren te gaan overdragen naar een nieuwe generatie. Daar moet je nu stappen in zetten.

JONGE MENSEN (STUDENTEN) INTERESSEREN VOOR DE MOLEN

9. Al eerder in dit verslag werd een idee opgenomen om (door de provincie gefinancierde) provinciale consultants te installeren die een schakelfunctie krijgen tussen De Hollandsche Molen en de moleneigenaren (bij kennisdeling, subsidies en voor aanvragen bij het Molenfonds).

CONSULENTEN IN DE PROVINCIES (LATEN) AANSTELLEN

Samengevat:

- Vaker online meningspeilingen inzetten
- Zichtbaarheid versterken in het land
- Faciliteren van lokale communities
- Samenwerking met andere organisaties versterken
- Inspireren en kennisdelen ten behoeve van lokaal handelen
- Online community opbouwen en modereren via social media
- Standpunten ontwikkelen met de achterban
- Jonge mensen (studenten) interesseren voor de molen
- Consulenten in de provincies (laten) aanstellen

Bijlage 5: Unesco actieplan

Opgesteld juli 2017

Om het ambacht van wind- en watermolenaar te beschermen en te behouden voor de toekomst (“safeguarding”) zijn in het nominatiedossier maatregelen voorgesteld. Dit actieplan geeft richting aan het uitwerken van die maatregelen. Het benoemt de maatregel, geeft aan wie de actienemer is en stelt daarbij een opdracht. Er is ruimte voor de concrete invulling daarvan, wat er voor nodig is en binnen welke tijd het moeten worden gerealiseerd. Het actieplan is dynamisch en kan ieder half jaar worden gezien op bijstelling.

Maatregel	Werving molenaars en instructeurs
	Recruiting new millers and instructors
Actienemer	GVM, GFM, AKG
Opdracht	Zorg ervoor dat het molenaarsbestand op peil blijft (peildatum 2012). Zorg ervoor dat het aantal instructeurs ten minste constant blijft, en verjongt.

Maatregel	Op standaard houden van de opleiding
	Maintaining training to standard
Actienemer	GVM, GFM, AKG, RCE
Opdracht	Stel in overleg met RCE een meerjarige subsidie vast.

Maatregel	Educatie op scholen
	Cultural education at schools
Actienemer	DHM
Opdracht	Ieder kind naar de molen

Maatregel	Promotie en voorlichting
	Promotion among the general public
Actienemer	DHM, GVM, GFM, AKG
Opdracht	Zorg voor meer bekendheid over molens en molenaars onder de Nederlandse bevolking

Maatregel	Veiligheid en bezoekersprotocol
	Possible unintended results of inscription
Actienemer	GVM, GFM, AKG, DHM
Opdracht	Ontwerp een generiek bezoekers protocol en implementeer dat in de molenwereld.

Maatregel	Verbinding materieel en immaterieel erfgoed
	Relationship between intangible and tangible cultural heritage
Actienemer	GVM, GFM, AKG, DHM
Opdracht	Verstevig de relatie tussen DHM enerzijds en de Gildes anderzijds

Maatregel	Internationale conferentie
	The Agency and the Dutch Centre will collaborate with the guilds and the Dutch Mill Society on organising a multi-day international conference in 2020
Actienemer	KIEN, RCE
Opdracht	Organiseer een internationale conferentie

Bijlage 6: Meerjarenbeleidsplan 2-18-2021 SMD

INLEIDING

De Stichting Molendocumentatie is in 1980 door vereniging De Hollandsche Molen opgericht om de zorg voor haar documentatiecollectie op zich te nemen en is een zelfstandige stichting met eigen statuten en huishoudelijk reglement. Later is aan de taken ook de zorg voor het afgesloten archief van de vereniging toegevoegd.

De SMD heeft een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van haar organisatorische ontwikkeling en de invulling van de zorg voor de collecties van DHM. DHM bepaalt grotendeels de financiële randvoorwaarden. De nauwe relatie die de SMD heeft met DHM komt tot uiting in het regelmatig bestuurlijke overleg en in de diverse besprekingen tussen de vrijwilligers van de SMD en de medewerkers van DHM.

TAKEN

De voornaamste taak van SMD is het in goede, geordende en toegankelijk staat beheren en bewaren van de archieven, verzamelingen en collecties van vereniging De Hollandsche Molen.

Deze taak kan grofweg worden weergegeven in twee hoofdtaken:

1. Het in goede condities behouden en bewaren van aanwezige en verworven bestanden
2. Het ordenen, ontsluiten en beschikbaar stellen van de hierin opgeslagen informatie

In het meerjarenbeleidsplan 2015-2018 heeft de SMD aangegeven wat ze als haar voornaamste taken ziet in de komende jaren. Ook in de molenwereld is de digitale informatievoorziening een steeds belangrijker plaats in gaan nemen en worden analoge middelen minder gebruikt. De SMD ziet het als haar belangrijkste taak in de komende beleidsperiode deze veranderingen uit te voeren en zo de molendocumentatie ook in de toekomst voor iedereen goed digitaal toegankelijk te maken.

De taken van de SMD worden uitgevoerd door een aantal vrijwilligers die een à tweemaal per week op het kantoor aanwezig zijn en door de (vrijwillige) bestuursleden. Jaarlijks organiseert SMD voor deze vrijwilligers een dag om hen in een aan het werk gerelateerd omgeving te bedanken voor de vele werkzaamheden die zij verrichten.

TERUGBLIK

Voor wat betreft de instandhoudingsfunctie van het analoge archief is er de afgelopen jaren erg veel werk verzet. Zonder overdrijving kan worden gesteld dat de analoge bestanden op een goede manier zijn en worden verwerkt. De afgelopen periode is een start gemaakt met een digitaliseringsproject. Met behulp van subsidie via het project Metamorfoze van de Koninklijke Bibliotheek zijn er belangrijke stappen gezet in de voorbereiding van de digitalisering.

Voor wat betreft de publieksfunctie is deze meer en meer uit de traditionele, analoge sfeer getrokken en heeft tegenwoordig voornamelijk een digitaal karakter. Daar waar publiek stukken uit de collectie in persoon wil komen inzien, is dat na de verbouwing van het pand van De Hollandse Molen, waarin ook de Stichting Molendocumentatie is ondergebracht, weer goed mogelijk. Na een afspraak is op donderdag de collecte in te zien.

AANDACHTSPUNTEN

Veel van de werkzaamheden hangen samen met de digitale ontsluiting van de bestanden op allemolens.nl. Deze website is de toegangspoort voor het publiek dat de bestanden van De Hollandsche Molen (en andere aan allemolens deelnemende organisaties) wil raadplegen. Zoals de naam al doet vermoeden is de primaire ingang daarbij via een bepaalde molen, maar het systeem biedt ook enkele andere zoekmogelijkheden.

Voor de SMD is deze website de enige manier om haar werkzaamheden aan het grote publiek te kunnen presenteren en daarmee aan het statutaire verplichtingen te voldoen. Meer dan

alleen een beeldbank, is de website dan ook een gigantische informatiebron voor allerlei aan molens gerelateerde informatie.

Door middel van het digitaliseringsproject van het archief zal de informatie in de website allemolens.nl de komende jaren sterk worden uitgebreid.

NIEUWE ACTIVITEITEN

Als de digitale bestanden van het archief beschikbaar komen (medio 2019) zullen deze aan de al bestaande informatie op de website moeten worden toegevoegd. Dit is een activiteit waarvoor extra vrijwilligers nodig zullen zijn. Met DHM is afgesproken dat zij het werven van vrijwilligers op zich zullen nemen.

Met de hostingprovider van allemolens.nl zal worden nagegaan of er software beschikbaar is om deze gegevens aanvulling eenvoudig is te faciliteren

Om publiek te kunnen blijven vasthouden bij een website moet een zekere mate van interactie met gebruikers worden aangeboden. Een gebruikersgroep kan behulpzaam zijn bij het signaleren van knelpunten en het vinden van betere oplossingen. Daarnaast kan een forum extra mogelijkheden bieden om gemakkelijk vragen te stellen en het publiek bij de beantwoording te betrekken.

Een gebruikers groep zal in overleg met DHM worden vorm gegeven.

Het stichtingsarchief van de SMD is nog niet op orde. Veel correspondentie verloopt nu digitaal, maar van een gezonde digitale kantoor documentatie is nog geen sprake. Iedere medewerker archiveert zijn eigen documenten en de bestuur documenten zijn bij de secretaris en individuele bestuursleden, maar niet centraal binnen de SMD gearchiveerd. Binnen het bestuur zijn afspraken gemaakt om een eenduidige archiefstructuur op te zetten en te vullen met alle beschikbare informatie die vanuit decentrale bronnen verzameld gaat worden.

Iedere 10 jaar draagt De Vereniging De Hollandse Molen weer een deel van haar archief over aan de Stichting Molendocumentatie. Voor het onderbrengen van dit archief in de nu gekozen archiefstructuur van SMD is het aan te bevelen dat voor de overdracht het archief van DHM op dezelfde manier is ingericht. Dat betreft dan mappenstructuur, bestandsnamen en het onderbrengen van e-mail + bijlagen in dat archief. Tussen DHM en SMD zullen afspraken gemaakt moeten worden over deze overdracht.

Op 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Deze verordening zorgt ervoor dat in de hele EU dezelfde privacywetgeving geldt. Deze wetgeving is ook van toepassing op de persoonsgegevens die bij SMD worden beheerd. Voor toepassing van deze wet moet er veel werk verzet worden door alle vrijwilligersorganisaties in Nederland. Bij SMD wordt aangesloten bij het beleid dat door DHM wordt geformuleerd en uitgevoerd. Hoewel de verwerking van persoonsgegevens bij SMD beperkt is, zullen wel de interne processen die bij SMD aan de orde zijn in kaart gebracht moeten worden. Bescherming van de gegevens tegen onbedoeld gebruik is één van de aandachtspunten.

Op de website allemolens.nl staan veel foto's van molens. Publicatie van foto's is eigenlijk alleen toegestaan als ook de publicatierechten bij SMD liggen. Het is onduidelijk of dat nu in alle gevallen zo is. Een en ander is urgent geworden naar aanleiding van een gerechtelijke uitspraak inzake een claim van (een vertegenwoordiger) van de fotograaf over vermeende ongeautoriseerde publicatie. De uitspraak van die rechter heeft ertoe geleid dat het publicatierecht belangrijker is gevonden dan de cultuur historische waarde van de publicatie. Hoewel de procesgang nog niet onherroepelijk is, zal SMD een plan van aanpak maken hoe met deze problematiek om te gaan.

AANGEBRACHTE WIJZIGINGEN OP DE SITE allemolens.nl

In de afgelopen periode zijn de volgende verbeteringen aan de website gebracht:

1. Een erfgoedsite behoort te differentiëren op verschillende aangeboden bronnen. Ieder van deze componenten kent een eigen dynamiek qua zoekstructuur, zonder dat dit het in een keer doorzoeken van alle collecties belemmert. Een boek behoort te kunnen worden gevonden op een systematische ingang, een beeldbank kan veel beter anders toegankelijk worden gemaakt en documentatie moet primair 'full tekst' doorzoekbaar zijn.
2. De presentatie van de hoofdpagina is aangepast aan moderne opvattingen, waarbij actualiteit, indeling en kleurgebruik een belangrijke rol spelen. Aansluiting op smartphones, notebooks en tablets is gefaciliteerd.

WENSEN

Bij alle onderdelen is de expertise van de collectiebeheerder (de SMD) onmisbaar: die weet immers wat voor soort informatie in de bestanden verborgen ligt. Het zogenaamde functioneel beheer (aansluiting op beheerprocessen, support van gebruikers, adviseren over IT-services door applicatiebeheer) is daarmee onlosmakelijk verbonden. In de meest ideale opzet is hiervoor wekelijks een professionele kracht beschikbaar, maar een meer inhoudelijke aansturing binnen de financiële kaders van De Hollandsche Molen door de vrijwilligers van de SMD en een gebruikerspanel zou al veel kunnen verbeteren.

VOORTGAANDE WERKZAAMHEDEN

Naast de hiervoor genoemde fundamentele taken die de SMD zich stelt voor de komende vier jaar zijn er de volgende praktische taken die in deze periode uitgevoerd zullen worden: Het uitvoeren van het digitaliseringsproject. In een aantal batches zal het volledige archief van voor 1950 (plm 30 meter archief) worden gedigitaliseerd. Dit project wordt uitgevoerd onder de regie en de procedures van het project Metamorfoze van de Koninklijke Bibliotheek. Er worden inventarislijsten gemaakt van alle archiefdocumenten en er zal gecontroleerd moeten worden op de volledigheid en kwaliteit van de gedigitaliseerde bestanden. In principe komen de originele gescande documenten bij de KB terecht in het kader van het vastleggen van verzamelingen cultureel erfgoed. Afgeleide documenten komen bij de SMD met de verplichting deze digitaal te ontsluiten. Veel capaciteit van de vrijwilligers bij SMD zal de komende jaren aan dit project worden besteed.

Activiteiten die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd en die voortgezet zullen worden:

- Het beschrijven van de scans op allemolens.nl, metadateren genoemd
- Het bijhouden van de bibliotheek
- Het opnemen van materiaal uit schenkingen
- Het selecteren en scannen van dia's
- Het beantwoorden van vragen van het publiek of uit de vereniging
- Het ontzamen van dubbeln uit de collectie
- Het in kleur scannen van Ten Bruggencate-fiches die kleur bevatten
- Het regelen van de registratie van e-mails
- Het betrekken van externen bij het digitaal metadateren van afbeeldingen
- Het maken van nadere toegangen op de archieven (correspondentie, rapporten De Koning)
- Het ontdebellen van afbeeldingen op allemolens.nl